

Риёзус солиҳийн шарҳи / Риёзус солиҳийн шарҳи / 197-ҳадис

197 - السَّابِعُ : عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ فِي الطَّرِيقَاتِ» فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ مَا لَنَا مِنْ مَجَالِسِنَا بُدُّ، تَتَحَدَّثُ فِيهَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَبَيْتُمْ إِلَّا الْمَجْلِسَ فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ» قَالُوا: وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «عَضُّ الْبَصَرِ، وَكَفُّ الْأَدَى، وَرَدُّ السَّلَامِ، وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ، وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. [خ 6229، م 2121].

197. Абу Саъид Худрий розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам: **«Йўлларда ўтиришдан сақланинглар»**, дедилар. «Эй Аллоҳнинг Расули, бошқа иложимиз йўқ, чунки шу ерда гаплашиб ўтирамиз», дейишди. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «(Йўл четида) **ўтиришдан бошқага кўнмайдиган бўлсангиз, у ҳолда йўлнинг ҳаққини беринглар»**, дедилар. «Йўлнинг ҳаққи нима, эй Аллоҳнинг Расули?» дейишди. У зот: **«Кўзни тийиш, азият бермаслик, саломга алик олиш, маъруфга буюриб, мункардан қайтариш»**, дедилар».

Муттафақун алайҳ.

Шарҳ: Ушбу ҳадисдан жамоат жойларида хусусан, йўлларнинг бўйида ўтириш аслида одобдан эмаслигини билиб оламиз. Бироқ, агар бирор сабаб ёки зарурат билан ўтирилса ҳам, ўша ўтиришнинг ҳаққини адо этиш лозим экан. Бу ҳақларни юкорида санаб ўтилди. Афсуски, бугунги кунимизда бу одобларга деярли риоя қилинмайди. Йўлнинг бўйига ўтириб олиб, турли зарарли ишлар билан шуғулланиб ўтирганларни кўп кўрамиз. Карта, нарда, ошиқ ўйнаб йўлдан ўтганларга назар солиб, гап отиб ўтирадиганлар, хўроз уриштираётганлар, ит уриштираётганлар гуноҳлари билан бошқаларга салбий таъсир қилаётганлар ҳам кам эмас.

Кўриб турибмизки, бекордан-бекорга йул буйида ўтириш яхши эмас. Агар йўл бўйида ноилож тарзда ўтириб қолинган чоғда ҳам, кўзни нолайиқ нарсалардан тийиб, бировга озор бермай, йўлдан ўтувчиларни саломига алик олиб, кези келганда яхшиликка амр килиб, ёмонликдан кайтариб туриш лозим бўлади.

Манба: hadis.islom.uz

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI